provincie limburg

Provinciale Staten

Clustercode	NW	**Uw kenmerk**	-
Ons kenmerk	DOC-00725320	**Maastricht**	10 december 2024
Bijlage(n)	1	**Verzonden**	10 december 2024

Onderwerp
Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen

Van het lid : L. Kuiper
Fractie : SP
Inzake : ZRK rapport Drinkwater

Vraag 1.
Gaat de Provincie alle aanbevelingen van de ZRK overnemen en uitvoeren? Wat verwacht de provincie hier mee te bereiken op welke termijn? Is dat voldoende om de kwaliteit en kwantiteit van ons drinkwater te garanderen?

Antwoord.
Zoals aangegeven in onze bestuurlijke reactie op het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer zijn we blij met de aandacht die er voor het Limburgse drinkwater is. Een aantal aanbevelingen komt overeen met onze plannen zoals die ook in het Provinciaal Waterprogramma 2022 – 2027 zijn opgenomen.
De Zuidelijke Rekenkamer geeft in het bestuurlijk rapport Drinkwater de volgende aanbevelingen aan GS.
A1. Geef meer prioriteit aan de toekomstige beschikbaarheid van voldoende drinkwaterbronnen. Stel daarbij duidelijk vast welke mate van zekerheid de provincie nastreeft. Wees duidelijk en transparant over de urgentie, keuzes en gevolgen van de keuzes.
Reactie GS: daar geven we momenteel invulling in het kader van 'Programma Limburgs Drinkwater, nu actie voor het drinkwater van morgen'. Hierover is in de Eerste tweejaarlijkse voortgangsrapportage en evaluatie 2022-2023 van het Provinciaal Waterprogramma gerapporteerd.
A2. Hou actief toezicht op de huidige kwetsbaarheden die de beschikbaarheid van drinkwaterbronnen kunnen beïnvloeden en acteer tijdig waar nodig. Zorg bij de omgevingsvergunningen voor het onderdeel natuurbescherming voor een zorgvuldig beoordelingstraject.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Reactie GS: mee eens, we geven daar reeds invulling aan, onder meer door regels op te nemen in de Omgevingsverordening ter bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening en daar ook op toe te zien zoals bijvoorbeeld illegale doorboringen van de kleilaag in de boringsvrije zone. Samen met WML werken we aan het zekerstellen van de omgevingsvergunningen voor het onderdeel natuurbescherming middels het uitvoeren van voortoetsen en werken we aan het opstellen van kaders voor vergunningverlening.

A3. Zorg dat de afspraken met waterketenpartners in het beoogde convenant voor 2025 voldoende concreet zijn. Bepaal daarbij wanneer de provincie - bij onvoldoende resultaten - besluit tot een versnelling en intensivering van maatregelen om de doelstellingen te realiseren.

Reactie GS: mee eens, in de loop van 2025 krijgen we meer duidelijkheid over de invulling van het convenant. Op basis daarvan bepalen we hoe we hier in het vervolgtraject mee omgaan.

A4. Dring in contacten met het Rijk aan op nationaal beleid om de kwaliteit van het water bij drinkwaterwinningen aan alle landelijke en Europese normen te laten voldoen. Bepaal wanneer de provincie zelf strengere maatregelen zou moeten nemen om de eigen ambitie van het voldoen aan de KRW-doelen in 2027 te kunnen realiseren.

Reactie GS: mee eens, we dringen er continu op aan dat het rijk haar verantwoordelijkheid neemt op het gebied van nitraat en antropogene stoffen. Aanvullend op nationale maatregelen nemen we in de aanpak Duurzaam Schoon Grondwater samen met de landbouw en WML maatregelen om de uitspoeling van nitraat tegen te gaan. Verder inventariseren we momenteel samen met de partners in het Maasstroomgebied waar extra inzet vanuit de provincie nodig is om de KRW-doelen te halen.

A5. Zorg voor actuele en volledige vergunningen voor de (indirecte) lozingen van afvalwater die onder het bevoegd gezag van de provincie vallen en zorg voor een scherp toezicht en actief handhaven. Dring bij het rijk aan op een volledig overzicht van alle lozingsvergunningen en dring aan op afspraken met buurlanden over de aanpak van lozingen op de Maas.

Reactie GS: mee eens, dit is onderdeel van het Aanvalsplan Waterkwaliteit waarmee PS heeft ingestemd.

A6. Geef waterkwaliteit bij drinkwaterwinningen meer specifieke aandacht in het beleid en de maatregelen van de provincie, naast de algemene waterkwaliteit in Limburg.

Reactie GS: mee eens, maakt ook onderdeel uit van acties uit het Provinciaal Waterprogramma 2022 – 2027 zoals Beschermen om te Blijven en van de Programmatische Aanpak Landelijk Gebied.

A7. Stel specifieke doelen met bijbehorende indicatoren op voor drinkwater, zodat PS de voortgang beter kunnen monitoren.

Reactie GS: mee eens, in het kader van de begroting en de Planning en Control-cyclus is de indicator aangepast.

A8. Aanbeveling aan GS en PS: Betrek de conclusies en bevindingen van dit rapport bij de beleidskeuzes die belangrijk zijn voor de drinkwaterwinning, waaronder de (aanstaande) keuzes eind 2024 en in 2025 met betrekking tot:

- *maatregelen om voldoende capaciteit van de drinkwaterwinningen te waarborgen;*
- *afspraken in een convenant met betrokken partijen over watergebruik;*
- *het opstellen van gebiedsdossiers en bijbehorende uitvoeringsprogramma's*
- *het PS-besluit over de grondwaterheffing;*
- *het PS-besluit over (de herijking van) beschermingszones bij drinkwaterwinningen.*

Reactie GS: mee eens.

Op basis van de acties die voortkomen uit het Provinciaal Waterprogramma, zoals het Aanvalsplan Waterkwaliteit en het Limburgs Programma Drinkwater, verwachten we dat de drinkwatervoorziening ook op de lange termijn in Limburg gegarandeerd zal blijven. Ten aanzien van de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater dat wordt gebruikt als bron voor de drinkwatervoorziening zijn we afhankelijk van maatregelen door het rijk, bijvoorbeeld voor nitraat en andere antropogene stoffen zoals gewasbeschermingsmiddelen en PFAS. We zullen bij het rijk blijven aandringen op het nemen van maatregelen om te zorgen dat de grondwaterkwaliteit op orde is.

Vraag 2.
Wanneer gaat de provincie nieuwe doelen en indicatoren opstellen voor drinkwater?

Antwoord.
In het kader van de Planning en Control-cyclus is een indicator voor drinkwater opgenomen. Bovendien gelden er op grond van de EU-Drinkwaterrichtlijn en de Drinkwaterwet normen voor de drinkwaterkwaliteit en op grond van de EU-Kaderrichtlijn water normen voor het grondwater dat voor de drinkwaterproductie wordt gebruikt. Er is geen reden om nieuwe doelen of andere indicatoren op te nemen voor drinkwater.

Vraag 3.
Hoe gaat de Provincie urgente terugdringing voor de nitraatuitspoeling toepassen, aangezien Limburg het slechtste jongetje van Nederland is en de Europese norm ruim overschrijdt?

Antwoord.
Het voldoen aan de Europese nitraatdoelen is primair een opgave voor het rijk. Zij heeft de instrumenten om daar invulling aan te geven. De provincie Limburg is niet voornemens daar zonder goede afspraken over taken en vergoedingen een rol in te spelen. De provincie is verantwoordelijk voor de bescherming van het grondwater in grondwaterbeschermingsgebieden. Daarom voeren wij samen met WML en LLTB het project Duurzaam Schoon Grondwater uit, gericht op het bereiken van de nitraatnorm in bedoelde gebieden. Ook in het nieuwe jaar gaan we daar mee door, ondanks dat het rijk hiervoor geen geld beschikbaar stelt. Daarnaast onderzoeken wij, als vermeld in het Provinciaal Waterprogramma 2022-2027, welke andere maatregelen nodig zijn om de drinkwatervoorziening ook op de lange termijn te borgen ('Beschermen om te blijven').

Vraag 4.
Ziet de provincie de mogelijkheid om tot een integrale aanpak te komen met alle betrokken partijen?

Antwoord.
Zoals aangegeven bij het antwoord op vraag 3 is de aanpak van de nitraatuitspoeling primair een taak voor het rijk.
Een integrale aanpak van de opgaven in het landelijk gebied achten wij zeker mogelijk. In het Beleidskader 2024-2027 Perspectief voor het landelijk gebied, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 24 mei 2024 is daaromtrent op bladzijde 44 het volgende opgenomen:

> *Voor de aanpak van nutriënten (nitraat en fosfaat) en verontreinigingen zoals gewasbeschermingsmiddelen en medicijnen is het rijk verantwoordelijk met name via de landelijke mestregelgeving en de toelating van gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast hebben we (in het*

ruimtelijk voorstel) aangegeven om via het ruimtelijk instrumentarium gebieden aan te wijzen rond Natura2000 gebieden, rond drinkwaterwinningen en in beekdalen, waar beperkingen kunnen gaan gelden op het gebied van bemesting en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit in combinatie met andere doelen zoals groen-blauwe dooradering en droogteaanpak. Voorwaarde daarbij is dat het Rijk zorgt voor perspectief voor de agrarische bedrijven in deze gebieden inclusief de daarvoor benodigde financiële middelen.

Aan de hiervoor vermelde voorwaarde, zoals in het Ruimtelijk Voorstel Limburg nader uitgewerkt, is tot op heden geen invulling gegeven.

Vraag 5.
Hoe ziet GS de ruimtelijke afweging over wie volgordelijk aanspraak maakt op ons drinkwater in tijden van schaarste (kwalitatief of kwantitatief)?

Antwoord.
Vooraf verdient opmerking dat WML een wettelijke leveringsplicht heeft en derhalve iedereen die daar om vraagt van drinkwater moet voorzien. Reductie van de aan WML vergunde hoeveelheden grondwater dat voor de drinkwaterproductie wordt gebruikt vereist dus aanpassing van de wet. Aangaande de waterbehoefte van alle waterafhankelijke functies (WML, landbouw, industrie en natuur) werken we momenteel in het kader van de aanpak Waterbeschikbaarheid met alle stakeholders uit hoe het aanbod van water in Limburg kan worden vergroot en de watervraag kan worden verkleind. Daartoe zal eind 2025 met de stakeholders een convenant worden gesloten. Op basis van de maatregelen die daarin worden opgenomen zal worden bezien of dat voldoende is en zo niet welke vervolgmaatregelen nodig zijn.

Vraag 6.
Hoe denkt de provincie, in het kader van het voorzorgsprincipe, over preventieve maatregelen laten nemen (het industrieel voorkomen van vervuiling) en verlening van en handhaving op vergunningen verscherpen?

Antwoord.
We gaan er van uit dat de vraag ziet op vergunningen voor lozingen. Landelijk zijn afspraken gemaakt over het actualiseren van vergunningen voor directe en indirecte lozingen en het opstellen van een aanpak voor meldingsplichtige indirecte lozingen. Wij zullen, zoals ook in het Aanvalsplan Waterkwaliteit is opgenomen, invulling geven aan deze afspraak voor de indirecte lozingen waarvoor de provincie het bevoegde gezag is. Wij zijn in overleg met waterschap en gemeenten over de aanpak van lozingen waarvoor zij het bevoegde gezag zijn. Verder wordt in opdracht van het Regionaal Bestuurlijk Overleg Maas een Maasbrede aanpak voor indirecte lozingen ontwikkeld dat de daarvoor bevoegde gezagen zal ondersteunen met expertise.
Daarnaast is in het BROL van november aangegeven dat we middelen hebben gereserveerd in het Aanvalsplan Waterkwaliteit, om gemeenten te ondersteunen als deze capaciteitsproblemen hebben bij het uitvoeren van maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit. Indien de aanvragen het beschikbare budget overschrijden zullen we een regionale prioritering toepassen om de meest urgente problemen aan te pakken.

Vraag 7.
Hoe gaat de provincie (met haar partners) een grotere capaciteit van veilige berging van relatief schoon hemelwater bewerkstelligen?

Antwoord.
Zoals in het antwoord op vraag 5 is aangegeven gaan we met alle stakeholders in overleg over maatregelen om het wateraanbod te vergroten. Deze maatregelen worden in de loop van 2025 vastgelegd in een convenant. Het afkoppelen van regenwater door gemeenten en het langer vasthouden van regenwater in landbouwgebieden zijn voorbeelden om hier invulling aan te geven.

Vraag 8.
Het WML gaf aan dat er veel nadelen zitten aan een dubbel systeem. Is hier onderzoek naar gedaan en wat kwam daar uit? Wat betekenen de extra maatregelen om PFAS uit ons water te filteren voor wat Limburgers aan waterkosten betalen?

Antwoord.
In opdracht van het rijk is onderzoek uitgevoerd naar de een dubbel systeem (grijs water) zie het rapport Hemelwater- en grijswatergebruik in het gebouw (link).
Nadelen van een dubbel systeem zijn het risico op verkeerde aansluitingen waardoor mensen worden blootgesteld aan grijs water. Daarnaast is een extra investering nodig voor de aanleg van een dubbel systeem. De kosten per kubieke meter water voor een dubbel systeem liggen daardoor aanzienlijk hoger dan de huidige drinkwaterprijs.
De kosten voor het verwijderen van PFAS uit water bedragen circa 0,3 €/m³. Bij een gemiddeld huidig gebruik van circa 50 m³ per persoon per jaar zou dat betekenen dat de kosten stijgen met 15 euro per jaar. Daarnaast is voor het zuiveren 15 – 20% extra water nodig wat er toe leidt dat nieuwe bronnen voor drinkwater nodig zijn.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris